

ВПЛИВ ГРАМАТИЧНОГО КОМПОНЕНТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НА ЯКІСТЬ РІЗНИХ ВИДІВ ПЕРЕКЛАДУ

А.С. Лихобабіна (Харків)

В статті розкрито вплив граматичної складової перекладацької компетенції на якість письмового та усного послідовного перекладу з аркуша на англійську мову. Надаються висновки про необхідність підвищення ефективності формування даної складової та доцільність введення її до змісту навчання перекладу.

Ключові слова: англійський артикль, граматична складова перекладацької компетенції, категорія «конкретності/неконкретності», перекладацька компетенція.

А.С. Лихобабіна Влияние грамматического компонента переводческой компетенции на качество различных видов перевода. В статье раскрыто влияние грамматической составляющей переводческой компетенции на качество письменного и устного перевода с листа на английский язык. Сделано выводы о необходимости повышения эффективности формирования данной составляющей и целесообразности введения её в содержание обучения переводу.

Ключевые слова: английский артикль, грамматическая составляющая переводческой компетенции, категория «конкретности/неконкретности», переводческая компетенция.

A.S. Lykhobabina. The influence of the grammatical component of interpreter's competence on the quality of translation and consecutive sight interpretation. The article shows the influence of the grammatical component of interpreter's competence on the quality of translation and consecutive sight interpretation into English. Conclusions about the necessity of improving the effectiveness of developing this component and about the expediency of introducing it into the process of teaching interpreting are made.

Key words: category of definiteness and indefiniteness, English article, grammatical component of interpreter's competence, interpreter's competence.

Актуальність проблеми дослідження граматичної складової перекладацької компетенції пояснюється необхідністю підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі перекладу, оскільки останнє десятиліття ознаменувалося зростаючою інтеграцією Ук-

раїни до європейських та світових структур. Якість перекладу, у свою чергу, залежить від ступеня сформованості відповідних складових фахової компетенції перекладача, зокрема граматичної, яка й виступає об'єктом нашого дослідження.

Грамматична складова є елементом комунікативного компонента перекладацької компетенції та включає різноманітні елементи, що ґрунтуються на мовленнєвих граматичних навичках, діапазон яких є широким. Однак, ми звужимо його тільки до навичок вживання англійських артиклів. Мета нашого дослідження полягає у визначенні впливу функціонування таких навичок на якість письмового та усного послідовного перекладу з аркуша на англійську мову.

За нашими спостереженнями, існує певна різниця між функціонуванням навичок вживання англійських артиклів у мовленні, з одного боку, та в усному і письмовому перекладах, з іншого. Для перевірки такого припущення ми провели експериментальне дослідження, яке складалося з трьох частин: усного послідовного перекладу з аркуша, письмового перекладу та завдання на заповнення пропусків артиклями у англомовному тексті.

Під час зрізу кожен студент виконував письмовий переклад тексту обсягом 4 979 друкованих знаків на англійську мову. Паралельно студент по черзі робив усний послідовний переклад з аркуша на англійську мову тексту обсягом 1 274 друкованих знаків. Обидва тексти відносилися до сфери економіки. Усний переклад студентів записувався на звуконосії. Потім обидва переклади набиралися на комп'ютері з метою подальшого аналізу. Час виконання письмового перекладу – 1 година 30 хвилин. Час на підготовку до усного перекладу складав 1 хвилину для кожного студента. Потім досліджуваним пропонувалося виконати завдання на заповнення пропусків артиклями у реченнях загальної тематики, кожне з яких було закінчене з точки зору змісту, але не пов'язане з попереднім та наступним. Для унеможливлення вгадування артиклів у процесі виконання тесту, ситуації подавалися у випадковому порядку. Час виконання тесту – 30 хвилин. У дослідженні взяли участь 38 студентів IV курсу перекладацького відділення ХНУ імені В.Н. Каразіна у віці від 19 до 21 року.

Матеріали для проведення експерименту включали такі ситуації вживання англійських артиклів:

Письмовий переклад. Для означеного артикля: 1) посилання на відоме (*the figure was constantly falling*); 2) додаткова конкретизація (*the term Capitalism*); 3) родова характеристика (*the unemployed*); 4) у словосполученнях типу „місяць, сезон + уточнення року” (*the October of 1929*); 5) з роками у множині (*since the 1870s*); 6) з назвами во-

доймищ (*on the Gulf of Mexico*); 7) з назвами країн (*the Netherlands*); 8) з назвами групи островів (*the Bahamas*); 9) у словосполученнях типу „прикметник (крім *poor, little, etc*) + власна назва” (*the present-day India*); 10) у словосполученнях типу „назва професії (національності) + ім'я” (*the political analyst Peter Rise*); 11) з назвою історичної події (*the Great Depression*); 12) у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення (*the economy of the United States*); 13) з найвищим ступенем порівняння прикметників (*the largest sectors*); 14) у ситуаціях за наявності конкретизуючої прикладки (*Puerto Rico, the island lying east of Cuba*); 15) у ситуаціях типу „порядковий числівник + іменник” та „порядковий числівник + “to”-infinitive clause” (*was the first to finance*); 16) у ситуаціях за наявності означення, що не допускає варіативного вживання артикля (*a single firm is the sole producer of a product*). Для неозначеного артикля: 17) віднесення до класу (*it is a mixed economy*); 18) номінація (*in an attempt*); 19) кількісна характеристика (*a kilo of rice*); 20) аспектизація (*with a remarkable persistence*). Для нульового артикля: 21) номінація (*rich in natural resources*); 22) віднесення до класу (*most workers in the US were immigrants*); 23) у словосполученнях типу „звання (титул) + ім'я” (*Chancellor Brown*); 24) розпредмечування (*in prison*); 25) з назвами країн, континентів (*Western Europe*); 26) з назвами окремих островів (*Cuba*); 27) у ситуаціях типу „most + іменник у множині” (*most Americans*); 28) у ситуаціях типу „іменник + кількісний числівник” (*after WWI*); 29) з назвами міст (*New York City*); 30) у ситуаціях типу „кількісний числівник + іменник” (*7 Asian countries*); 31) зтягування (*on the Atlantic and Pacific Oceans*).

Усний переклад. Для означеного артикля: 1) посилення на відоме (*the programs trace their roots*); 2) додаткова конкретизація (*the notion stagflation*); 3) родова характеристика (*the poor*); 4) з роками у множині (*in the 1930s*); 5) у словосполученнях типу „назва професії + ім'я” (*the automobile manufacturer Henry Ford*); 6) з назвою історичної події (*the New Deal*); 7) у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення (*the structure of its economy*); 8) у ситуаціях типу „порядковий числівник + іменник” (*is referred to as the first economist*); 9) у ситуаціях за наявності означення, що не допускає варіативного вживання артикля (*the overall pace*); 10) з назвами країн (*the United States*). Для неозначеного артикля: 11) відне-

сення до класу (*the United States is a huge, industrialized economy*); 12) номінація (*a period of slow economic growth*); 13) кількісна характеристика (*a quarter*); 14) аспектизація (*with a courage no one had ever seen before*). Для нульового артикля: 15) номінація (*obtain food*); 16) віднесення до класу (*taxes are important tools*); 17) у словосполученнях типу „звання (титул) + ім'я” (*Senator Smith*); 18) розпредмечування (*attend college*).

Завдання на заповнення пропусків: для означеного артикля: 1) об'єкт у полі зору (*Look at the blackboard*); 2) посилення на відоме (*Once there were many trees here. Now, the trees are gone*); 3) включення (*My house is big, but the bedroom is small*); 4) додаткова конкретизація (*Who is the woman to your left?*); 5) родова характеристика (*The rich cannot understand the poor*). Для неозначеного артикля: 6) віднесення до класу (*This is a table*); 7) номінація (*There was a chair standing by the wall*); 8) кількісна характеристика (*a kilo of apples*); 9) аспектизація (*A strange orange moon was hanging above*). Для нульового артикля: 10) віднесення до класу (*These are tables*); 11) номінація (*There were chairs standing by the wall*); 12) розпредмечування (*He goes to school*); 13) зтягування (*Husband and wife were always together*). Ситуації вживання артикля з власними назвами: для нульового артикля: 14) з іменами осіб (*George is a student*); 15) „звання (титул) + ім'я” (*Students loved and respected Academician Pavlov*); 16) з назвами країн та континентів (*Michel lives in France*). Для означеного артикля: 17) з іменами осіб (*“Elizabeth Taylor was there. – Not the Elizabeth Taylor, surely”*); 18) з назвами морів, океанів та річок (*London is situated on the Thames*); 19) з назвами гірських ланцюгів (*the Alps*); 20) з назвами готелів, кораблів, газет (*the Grand Hotel; the Arctica icebreaker; the New York Times*). Для неозначеного артикля: 21) з іменами осіб (*He was quite a Sherlock Holmes*); 22) з назвами окремих островів (*Corsica, Ceylon*). Відбір ситуацій вживання артиклів відбувався за результатами аналізу спеціальної літератури [1-10].

Оцінювання проводилося таким чином: для усного та письмового перекладів за основу брався очікуваний переклад, в якому вираховувалася кількість контрольних моментів (для письмового перекладу – 121; для усного – 56). За кожний вірно вжитий артикль виставлявся один бал. Потім вираховувався процент правильності виконання завдань по кожній ситуації

вживання англійського артикля для кожного студента, групи та усіх студентів у цілому. Завдання на заповнення пропусків включало 122 контрольних моменти й оцінювалося за такою самою процедурою. Результат таких підрахунків надано у табл. 1. Таблиці 2 і 3 ілюструють аналіз робіт, що є досить типовими, виконаних однією зі студенток

Таблиця 1

Відсоток правильності вживання англійського артикля студентами при виконанні завдання на заповнення пропусків, письмового та усного перекладу

Група	%1	%2	%3
ЯЕ-41 (8 осіб)	80,69	79,59	68,75
ЯЕ-42 (8 осіб)	79,58	78,93	69,64
ЯЕ-44 (13 осіб)	65,93	64,1	59,07
ЯЕ-45 (7 осіб)	71,81	67,06	61,48
Загалом	74,5	72,42	64,74

Умовні позначення: %1 – відсоток правильності при виконанні завдання на заповнення пропусків; %2 – відсоток правильності при виконанні письмового перекладу; %3 – відсоток правильності при виконанні усного перекладу.

Згадані результати свідчать про те, що існує певна розбіжність між успішністю передачі категорії англійського артикля у формалізованих тестах, з одного боку, та в письмовому й усному перекладах, з іншого. Результати одних і тих же студентів кращі при виконанні завдання із заповнення пропусків, ніж при перекладі. Ця різниця складає в середньому 2,08% між письмовим перекладом та завданням на заповнення пропусків й 9,76% між усним перекладом та завданням на заповнення пропусків в обох випадках на користь завдання на заповнення пропусків. З іншого боку, результати у письмовому перекладі значно кращі, ніж в усному, і різниця в середньому склала 7,68%.

Це може свідчити про те, що успішність виконання завдання залежить від обсягу часу, який дозволяє відповідна ситуація для вибору артикля. При заповненні пропусків студент має достатньо часу, аби проаналізувати завдання і скористатися власними знаннями. У письмовому перекладі студент крім вибору артикля, одночасно має виконувати низку інших операцій, пов'язаних з осмисленням тексту оригіналу, його переробкою, вибором еквівалентів у мові перекладу, подоланням лексичних, граматичних та інших труднощів, але при цьому залишається достатньо часу

Таблиця 2

Аналіз граматичної складової перекладацької компетенції
в усному послідовному перекладі з аркуша на англійську мову, виконаного студенткою четвертого курсу

Оригінал	Очікуваний переклад	Текст перекладу	Типи ситуацій, в яких зроблено помилки
<p>Уряд надає позики для того, щоб допомогти студентам навчатися в коледжі та надає фінансову підтримку особам, що перебувають у лікарні. Він також пропонує продовольчі талони для того, щоб допомогти бідним отримати їжу. Програми беруть свій початок з «Нового курсу» президента від демократів Франкліна Д. Рузвельта та фінансуються за рахунок податків з багатих. Податки є важливими інструментами для регулювання загального доступу економічної діяльності. Сенатор Сміт також запровадив безвідсотковий кредит на житло для молоді. Акція користується надзвичайною популярністю.</p> <p>Особи, що можуть заохотити працівників – промисловці. Так, виробник автомобілів Генрі Форд платив своїм робітникам з 'надзвичайною щедрістю – \$5 на день, надаючи змогу багатьом з них купувати автомобілі, які вони виробили, таким чином допомагаючи промисловості розвиватися.</p> <p>Слово «економіка» грецького походження, а шотландця Адама</p>	<p>Government provides loans to help students attend college and sponsors persons who are in hospital. It also provides food stamps to help the poor obtain food. The programs trace their roots to the New Deal of Democrat President Franklin D. Roosevelt and are financed by taxes on the rich. Taxes are important tools for regulating the overall pace of economic activity. Senator Smith also offers an interest-free property credit for the young. The move enjoys an immense popularity. Persons who can encourage workers are industrialists. For example, the automobile manufacturer Henry Ford paid to his workers with an extraordinary generosity – \$5 a day, enabling many of them to buy the automobiles they made, helping the industry to expand. The word economy is of Greek origin, and the Scotsman Adam Smith is referred to as the first economist. The United States is a huge, industrialized economy that makes up a quarter of the world economy. Agriculture</p>	<p>Колеснікова Аліна: The government provides loan (1) to help students study in a college (2) and provide financial ... sup to people who ... who is lying in a hospital (3). He .. it is to of food stamps to help poor people to get food. These programs ... started from New Deal (4) ... President from Democrat ... Democrats Franklin Roosevelt and financial ... due to tax (5) from rich people. Taxes are important instruments for regulation global ... global ... investments of economic ... of economic. Senator Smith too ... provide too ... inter-free credit (6) on ... living for young people. The move ... is rather popular. Person who too wanted ... person (7) who can ... want to be a... broker ... it is industrialists. So producer of ... cars Henry Ford (8) paid his workers very ... big generosity (9) – for \$5 a day, giving them attempt to ... giving them attempt of ... rich ... give attempt (10) a lot of them buy cars (11) which they are produced and such a way helped industry to develop his industry.</p>	<p>1 – номінація, а; 2 – розпредмечування, Ø; 3 – розпредмечування, Ø; 4 – з назвою історичної події, the; 5 – номінація, а; 6 – номінація, а; 7 – номінація, а; 8 – у словосполученнях типу „назва професії + ім'я”, the; 9 – аспектизація, а; 10 – номінація, а; 11 – додаткова конкретизація, the; 12 – у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення, the; 13 – у словосполученнях типу „назва національності + ім'я”, the; 14 – з назвами країн, the; 15 – віднесення до класу, а; 16 – у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення, the; 17 – кількісна характеристика, а; 18 – у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення, the; 19 – номінація, а; 20 – віднесення до класу, а; 21 – з роками у множині, the; 22 – номінація, а; 23 – віднесення до класу, а; 24 – номінація, а.</p>

<p>Сміта називають першим економістом. США це – величезна, промислова економіка, що складає чверть світової економіки. Сільське господарство становить лише п'ять частину структури економіки США. Однак, період повільного економічного зростання становить серйозну економічну загрозу для будь-якої країни. У 1930х американці боролися зі спадами виробництва з небаченою до тієї пори хоробрістю. Це був період стагфляції, що швидко просувалася з країни до країни. Поняття «стагфляція» використовується для позначення ситуації, коли інфляція поєднується зі стагнацією.</p>	<p>accounts for only a fifth of the structure of its economy. A period of slow economic growth, however, is a serious economic threat. In the 1930s, Americans combated recessions with a courage no one had ever seen before. It was a period of stagflation which moved quickly from country to country. The notion of stagflation is used to describe a situation when inflation is combined with stagnation.</p>	<p>Word economy (12) is from Greece and Scottlands ... woman Adam Smith(13) called the first ... who was the first economist. USA ... (14) the USA is hugest, industry economy (15) that consist of ... of one and third world economy (16) Agriculture consists only ... five part (17) of economy ... USA economy structure (18) But the period (19) of slowly economic growing ... is great ... economy danger (20) for all ... any country. In 1930s (21), Americans was ... were fighting with recession of industry (22) and danger ... for danger of that time brave. It was the period (23) of stagflation that rapidly get used to ... with country to country. Statement of staglation used for ... determine the situation (24) when inflation combine with strategy.</p>	
--	--	---	--

Аналіз граматичної складової перекладацької компетенції
у фрагменті письмового перекладу на англійську мову, виконаного студенткою четвертого курсу

Оригінал	Очікуваний переклад	Текст перекладу	Типи ситуацій, в яких зроблено помилки
<p>Економіка США була найбільшою світовою економікою починаючи з 1870х. Це – змішана економіка, що в два рази більша за економіку сучасної Японії. Кількість робочої сили допомагає визначити стан економіки США. Після Першої світової війни більшість робітників у США були іммігрантами з Західної Європи та сусідньої Мексики або афро-американці, що були рабами, яких привезли з чорної Африки. США – багаті на природні ресурси. Вони також мають обширні берегові лінії на Атлантичному та Тихому океанах, а також у Мексиканській затоці. Річки течуть здалека у межах континенту, а канал Ері сполучає Нью-Йорк з Великими Озерами, надаючи додатковий доступ для кораблів. Влітку 2007 р. зовнішній борг США був нижчим за борг Бразилії та Нідерландів, та цифра постійно падала, а заробітна плата встигала підніматися за цінами. Однак, більшість американців добре запам'ятали жовтень 1929 р., коли Велика Депресія почала потрясати країну.</p>	<p>The economy of the United States has been the world's largest economy since the 1870s. It is a mixed economy that is twice as large as the economy of the modern Japan. The number of labor force helps determine the health of the US economy. After WWI, most workers in the US were immigrants from Western Europe and the neighboring Mexico, or African Americans who were slaves taken from the black Africa. The United States is rich in natural resources. It also has extensive coastlines on the Atlantic and Pacific Oceans, as well as on the Gulf of Mexico. Rivers flow from far within the continent and the Erie Canal connects New York City with the Great Lakes providing additional shipping access. In the summer of 2007, the US external debt was lower than that of Brazil or the Netherlands and the figure was constantly falling and wages kept pace with prices. Most Americans, however, remembered well the October of 1929 when the Great Depression started shattering the country.</p>	<p>Колеснікова Аліна: The USA economy was the biggest world economy, starting from 1870's (1). It is a combine economy, that is two times bigger than modern Japan (2). Amount (3) of labour force helps to determine the USA economy. After World war the majority of workers in USA (4) were immigrants from West Europe and neighbour Mexico (5) or afroamericans, were a slavers (6), which was braynt from "black" Africa (7). USA (8) have rich mineral resources. They also have vest coast lines on Atlantic (9) and Pacific Oceans, and in Mexico gulf (10) too. The rivers (11) flow from far in continent limits (12), and Erie Canal (13) connects New-York with Great Lakes (14), providing extra acces for ships. In Summer 2007 (15), foreign debt of USA (16) was lower than Brazil debt (17) and Nitherland (18), and level (19) was all the time falling, and wage had managed to rise according to prices. But a majority (20) of Americans good rememered October 1929 (21), when Great Depression (22) started shock contry (23).</p>	<p>1 – 3 роками у множині, the; 2 – у словосполученнях типу „прикметник (крім роог, little, etc) + власна назва”, the; 3 – у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення, the; 4 – 3 назвами країн, the; 5 – у словосполученнях типу „прикметник (крім роог, little, etc) + власна назва”, the; 6 – віднесення до класу Ø; 7 – у словосполученнях типу „прикметник (крім роог, little, etc) + власна назва”, the; 8 – 3 назвами країн, the; 9 – 3 назвами водоймищ, the; 10 – 3 назвами водоймищ, the; 11 – номінація, Ø; 12 – посилення на відоме, the; 13 – 3 назвами водоймищ, the; 14 – 3 назвами водоймищ, the; 15 – у словосполученнях типу „місяць, сезон + уточнення року”, the; 16 – 3 назвами країн, the; 17 – у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення, the; 18 – 3 назвами країн, the; 19 – посилення на відоме, the; 20 – у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення, the;</p>

Продовження табл. 3

<p>Термін «капіталізм» було створено соціалістичним письменником Карлом Марксом у 1800-х роках.</p>	<p>The term <i>Capitalism</i> was coined by the socialist writer Karl Marx in the 1800s.</p>	<p>Term “<i>Capitalism</i>” (24) was created by socialist writer Karl Marx (25) in 1800’s (26).</p>	<p>21 – у словосполученнях типу „місяць, сезон + уточнення року”, the; 22 – з назвою історичної події, the; 23 – посилення на відоме, the; 24 – додаткова конкретизація, the; 25 – у словосполученнях типу „назва професії (національності) + ім’я”; 26 – з роками у множині, the; 27 – віднесення до класу, a; 28 – з назвами країн, the; 29 – у словосполученнях типу „місяць, сезон + уточнення року”, the;</p>
<p>Бруней є погужною країною у Південно-Східній Азії з такими ж економічними показниками зростання, як у Малайзії та Філіппін. Взимку 2001 року країна досягла 34х процентного рівня економічного зростання.</p>	<p>Brunei is a powerful state in Southeast Asia with economic growth rates similar to those of Malaysia and the Philippines. In the winter of 2001 the country experienced a 34 percent economic growth rate.</p>	<p>Brunei is powerful country (27) in South East Asia with such economic levels of growing as in Malasia and Phillipins (28). In winter 2001 (29) the country achieved 34% level (30) of economic growing.</p>	<p>30 – номінація, a; 31 – у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення, the; 32 – з назвами країн, the; 33 – у словосполученнях типу „назва професії (національності) + ім’я”; 34 – віднесення до класу, Ø.</p>
<p>Нобелівський лауреат Джеймс Тобін розробив власний аналіз фінансових ринків.</p>	<p>Nobel laureate James Tobin developed his own analysis of financial markets.</p>	<p>Nobel laureate James Tobin made his own analysis of financial markets.</p>	<p>30 – номінація, a; 31 – у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення, the; 32 – з назвами країн, the; 33 – у словосполученнях типу „назва професії (національності) + ім’я”; 34 – віднесення до класу, Ø.</p>
<p>5. Найбільшими секторами економіки Багамів є офшорні компанії.</p>	<p>5. The largest sectors of the economy of the Bahamas are offshore companies.</p>	<p>5. The largest sectors of Bahamas economy (31) are offshore companies.</p>	<p>30 – номінація, a; 31 – у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення, the; 32 – з назвами країн, the; 33 – у словосполученнях типу „назва професії (національності) + ім’я”; 34 – віднесення до класу, Ø.</p>
<p>6. Коли на долар можна купити все менше й менше товарів та послуг, це означає, що купівельна спроможність падає.</p>	<p>6. When a dollar can buy fewer and fewer goods and services, it means that the purchasing power is falling.</p>	<p>6. When for a dollar you can buy less and less goods and services, that means that _____ is falling.</p>	<p>30 – номінація, a; 31 – у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення, the; 32 – з назвами країн, the; 33 – у словосполученнях типу „назва професії (національності) + ім’я”; 34 – віднесення до класу, Ø.</p>
<p>7. Російська Федерація володіє нафтою та є постачальником газу. Політичний аналітик Пітер Райз назвав це одну складову її економічного успіху. На його думку це – деревина.</p>	<p>7. The Russian Federation possesses oil and is a supplier of gas. The political analyst Peter Rise named one more component of its economic success. In his opinion it is timber.</p>	<p>7. Russian Federation (32) is owner of oil and is a prender of gas. Politic analitic Piter Reiss (33) called another one ingredient of its economic succeses. In his mind it is a wood (34).</p>	<p>30 – номінація, a; 31 – у ситуаціях за наявності конкретизуючого означення, the; 32 – з назвами країн, the; 33 – у словосполученнях типу „назва професії (національності) + ім’я”; 34 – віднесення до класу, Ø.</p>

на самоперевірку та звернення до власних знань. В усному перекладі ситуація ще більш ускладнюється, оскільки він практично не залишає часу на свідоме пригадування правил вживання артикля та їх застосування.

Таким чином, підвищення ефективності формування граматичної складової перекладацької компетенції, зокрема, забезпечення передачі категорії «конкретності/неконкретності» потребує розробки спеціальної методики. Така розробка та її експериментальна перевірка і є перспективою нашого подальшого дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брискин Р. У. Артикли и их употребление в современном английском языке / Брискин Р. У. – К. : Вища школа, 1978. – 155 с.
2. Волкова Е. И. Английский артикль в речевых ситуациях: [пособие для учителей] / Волкова Е. И. – М. : Просвещение, 1974. – 160 с.
3. Волкова Е. И. Английский артикль в условиях усложнённого текста: [учебное пособие для студентов языкового вуза продвинутой степени обучения] / Волкова Е. И. – Воронеж : Изд-во Воронежского ун-та, 1979. – 92 с.
4. Левицкий Ю. А. Система определителей / Левицкий Ю. А., Погодина Э. Б., Щутова И. И. – Пермь : Издательство Пермского государственного университета, 1973. – 70 с.
5. Никитин М. В. Категория артикля в английском языке / Никитин М. В. – Фрунзе, 1961. – 75 с.
6. Рейман Е. А. Английский артикль: коммуникативная функция / Рейман Е. А. – Л. : Наука, 1988. – 115 с.
7. Greenbaum S. Student's Grammar of the English Language / S. Greenbaum, R. Quirk. – London : Longman, 1990. – 490 p.
8. Leech G. A Communicative grammar of English / G. Leech, J. Svartvik. – Singapore : Longman, 1993. – P.225-230.
9. A Comprehensive Grammar of the English Language / [Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik J.]. – London and New York : Longman, 1992. – 1779 p.
10. Swan M. Practical English Usage / M. Swan. – Oxford : Oxford University Press, 1997. – 658 p.